

FÖLDRAJZ

8. évfolyamos tanulók számára

1. forduló

Össz.pontszám:	50 p	
----------------	------	--

Beküldési határidő: 2019. október 15.

Név:.....

Lakcím:.....

Iskola neve, címe:.....

.....

I. Figyelmesen olvasd el az alábbi állításokat, majd írd a megfelelő személy, vagy népcsoport nevét az állítások utáni vonalra! 10 pont/

1. Kik léptek elsőként Amerika földjére Európából a 9.-10. században? _____

2. Ennek ellenére mégis kit tartanak Amerika felfedezőjének? _____

3. Melyik felfedezőről kapta a nevét Amerika? _____

4. Velencei származású utazó, akinek a leírásaiból képet kaphatunk a középkori Ázsia országairól és népeiről. _____

5. Harminc éven keresztül mintegy 120 ezer kilométer utat tett meg. Járt többek között Kínában és Indiában. Róla nevezték el Tanger nemzetközi repülőtérét. _____

6. Valóra váltotta Tengerész Henrik herceg nagy álmát: bebizonyította, hogy Indiába a tengeren át is vezet út. _____

7. Magyar Domonkos-rendi szerzetes volt, aki Gerhardusszal és még néhány szerzetestársával két utazást tett, hogy megkeresse a magyarok őshazáját keleten. _____

8. Azzal a szándékkal indult el, hogy megkeresse őseink, az „ujgurok” országát. Sírja az Indiai Darzsilingben található. _____

9. Részt vett gróf Széchenyi Béla expedíciójában 1877. november 1-jétől 1880. május 1-jéig. Az itt gyűjtött hatalmas anyagból készített monográfiája tette híressé. Ebben írta le először a Himalája áttolódásos tektonikáját. _____

10. 1896-ban szerény ösztöndíjjal Kínába ment tanulmányútra. Mestere azzal a feladattal bízta meg, hogy tanulmányozza a Kínai-alföld nagy folyóinak deltavidékét, derítse fel a Sárga-folyó és a Jangce mederváltozásainak okait és körülményeit. _____

II. Világörökségi helyszínek! Az alábbiakban néhány világörökségi helyszínen teszünk utazást. A feladatod, hogy megnevezed azt az országot, ahol járunk! Az ország nevét írd az állítások utáni vonalra! **10 pont/**

1. A gízai piramisok közül Kheopsz fáraó piramisa („nagy piramis”) az ókori világ Hét Csodájának az egyike. _____
2. Az ország északi határán épült a „nagy fal”, amelynek a célja az volt, hogy a főként fölműveléssel foglalkozó országot megvédje az északi nomád törzsek támadásaitól. _____
3. A Hagia Szophia bizánci építésű, hajdani ortodox bazilika Isztambulban. _____
4. A Parthenon Pallasz Athéné temploma az athéni Akropoliszon. _____
5. Machu Picchu az egykori inka birodalom romvárosa az Andok hegyláncai között. _____
6. Segesvár történelmi központja 1999 óta a Világörökség része. Határában volt 1849. július 31-én a segesvári csata. _____
7. A Stonehenge körkörös elrendezett kőtömbökből és földsáncokból álló őskori építmény.

8. A wieliczкаи sóbányák az ország legrégebbi sóbányái. Wieliczka, egy Krakkó melletti kisváros. A bánya jelenleg múzeum. _____
9. A Bajkál-tó a Jenyiszej folyó vízgyűjtő területén, Dél-Szibériában található. A legközelebbi nagyváros Irkutzk. _____
10. Az Ayers Rock, más néven Uluru egy óriási homokkő sziklatömb az ország közepén, az Északi területen. A legközelebbi nagyváros az innen északra fekvő Alice Springs. Az ország fehérbőrű lakossága csak halott szívnek nevezi az Ayers-sziklát. _____

III. A "hungarikum" a magyarság csúcsteljesítményét jelölő gyűjtőfogalom, amely olyan megkülönböztetésre, kiemelésre méltó értéket jelez, amely a magyarságra jellemző tulajdonság, egyediség, különlegesség és minőség. Melyik magyarországi településre utalnak az alábbi hungarikumok? Az állítások utáni vonalra írd a település nevét! **10 pont/**

1. Halászlét ma nemcsak a halászok, vízen járók esznek, hanem amióta a XIX. század második felében bekerült a polgári konyhába, azóta a város szinte összes lakosa fogyasztja. A város a Duna bal partján fekszik, közel a szerbiai határhoz. _____
2. Az étterem séfjei és maga Gundel Károly is örömét lelte abban, hogy híres vendégei számára különleges fogásokat alkotott, melyeket a vendégekről nevezett el. Így született meg többek között a kocsonyázott tojás Munkácsy módra, vagy a Feszty Árpádnak szánt bifsztek. A Gundel étterem megnyitása után több mint 100 évvel is ugyan azon a helyen és néven, kiemelkedő minőségű szolgáltatásokkal várja vendégeit. _____
3. A Nagykunság az Alföld legnagyobb állattartó körzete volt, és a táplálkozásában nagyon fontos helyet foglalt el a juhhús. A városra utaló jelző tehát nem elsősorban a helyszínt, hanem a főzési módot mutatja. A pörkölt fűszerezéséhez pedig csak vöröshagymát, őrölt- és csövespaprikát, valamint sót használnak. _____

4. Kabay János (1896-1936) magyar feltaláló, kutató vegyész életművének központi eleme, a világ gyógyszergyártásának egy döntő szegmensét, a morfin gyártást megreformáló, és azóta is meghatározó két speciális találmányára építve, Kabay-módszer néven vonult be a tudományos köztudatba. Kabay János a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium egykori tanulója volt, emléket emléktábla őrzi a gimnázium falán. A morfin gyártáshoz ebben a szabolcsi városban alapított gyárat.

5. A feltörő karsztvíz hőmérsékletének, vízminőségi összetételének köszönhetően a tó vizét régóta használják gyógyászati célokra is. Az első tutajokra épített fürdőházat 1772-ben Festetics György, a keszthelyi Georgikon alapítója építtette. A gyógyfürdőjéről nevezetes város Keszthely mellett található.

6. A falu a Kárpát-medence legrégebben és leghitelesebben fennmaradt népi építészeti együttese. Itt található a Kárpát-medence legrégebbi, 1668-ban épült eredeti állapotában megmaradt parasztháza. A faluban a Nap kétszer kel fel. Korán reggel megjelenik az égbolton, a Székelykőtől balra, majd elbújik a Székelykő mögé, és csak később emelkedik olyan magasra, hogy bevilágíthassa az egész falut. Ezt a különös jelenséget az 1130 méteres észak-dél vonulatú Székelykő sajátos alakja okozza.

7. A Zsolnay-porcelán manufaktúra valódi szellemiséget és kultúrát hozott létre, amely nemcsak a hazai, de a nemzetközi művészettörténetnek is fontos részét képezi. Olyan hírneves alkotók vettek részt a gyár munkájában, mint pl. Rippl-Rónai József, Martyn Ferenc, Victor Vasarely vagy Lechner Ödön. A város ma Csongrád-megye székhelye.

8. A borvidék összesen 27 települést foglal magába. A terület a világ első zárt borvidéke volt. Az elmúlt ezer év alatt kialakult szőlőművelési hagyományok érintetlen, eredeti formában való továbbélése és a terület évezredes egysége indokolta, hogy a borvidéket a világörökség részévé is nyilvánítsák.

9. Elkészítése roppant aprólékos, időigényes. Százszázalékos kézi munkát igényel, amelyet hófehér, leheletfinom cérnával és a szinte láthatatlan tűvel végeznek. A magyar állam ajándékaként számos nemzetközi kiválóság és előkelőség kapott az ebben a városban készített csipkét.

10. A Bencés Főapátság mind építészeti struktúrájában, mind eszmevilágában folyamatosan fejlődött. Könyvtára több mint 300 ezer kötetrel ma a világ legnagyobb bencés gyűjteménye. A Főapátsági Levéltár őrzi a tihanyi apátság alapító oklevelét. A monostor képtára, metszettára, numizmatikai gyűjteménye, kincstára és gyógynövény kultúrája közös emlékeinket, értékeinket őrzi.

IV. NÉGYFÉLE KAPCSOLAT–MONSZUNVIDÉKEK

Útmutató: A nagybetűvel jelölt fogalmak és az állítások közötti kapcsolatot kell felismerned! Először az állítást olvasd el, és azután keresd meg hozzá a megfelelő fogalom betűjelét! Válaszodat írd az állítás utáni vonalra!

10 pont/

A. Trópusi monszun éghajlat

B. Szubtrópusi monszun éghajlat

C. Mindkettő

D. Egyik sem

1. Négy évszak jellemzi. ____
2. Három évszak jellemzi. ____
3. A csapadék évi mennyisége elérheti az 700 mm-t. ____
4. Természetes növénytakarója babérlombú erdő. ____
5. A folyók vízjárása egyenletes. ____
6. Jellemző termesztett növénye a rizs. ____
7. Természetes növényzete a monszunerdő, a dzsungel. ____
8. Ilyen éghajlattal találkozunk a Floridai-félszigeten. ____
9. Ezen az éghajlaton a rizst akár 2-3 alkalommal is lehet betakarítani. ____
10. Az éghajlatra a szürke erdőtalaj (podzol) jellemző. ____

V. Igaz-Hamis

Útmutató: Az alábbi állítások közül dönts el, hogy igaz **(I)**, vagy hamis **(H)** és írd az állítás utáni vonalra!

10 pont/

1. A föld legnagyobb területű tava a Kaszpi-tenger. ____
2. Földünk legnagyobb szigete Grönland az USA autonóm tartománya. ____
3. Földünk legnagyobb félszigete az Arab-félsziget. ____
4. A Föld legnagyobb területű óceánja a Csendes-óceán. ____
5. Földünk legmélyebb óceáni pontja a Mariana-árok mélysége alig éri el a 10 000 métert. ____
6. Földünk legmélyebb tava a Tanganyika-tó. ____
7. Európa leghosszabb folyója a Volga. ____
8. A Föld legbővizűbb folyója az Amazonas. ____
9. A világ legnépesebb kontinense Afrika. ____
10. Ma már India a világ legnépesebb országa. ____

Források: <https://hu.wikipedia.org>, <http://www.hungarikum.hu> , általános iskolai tankönyvek